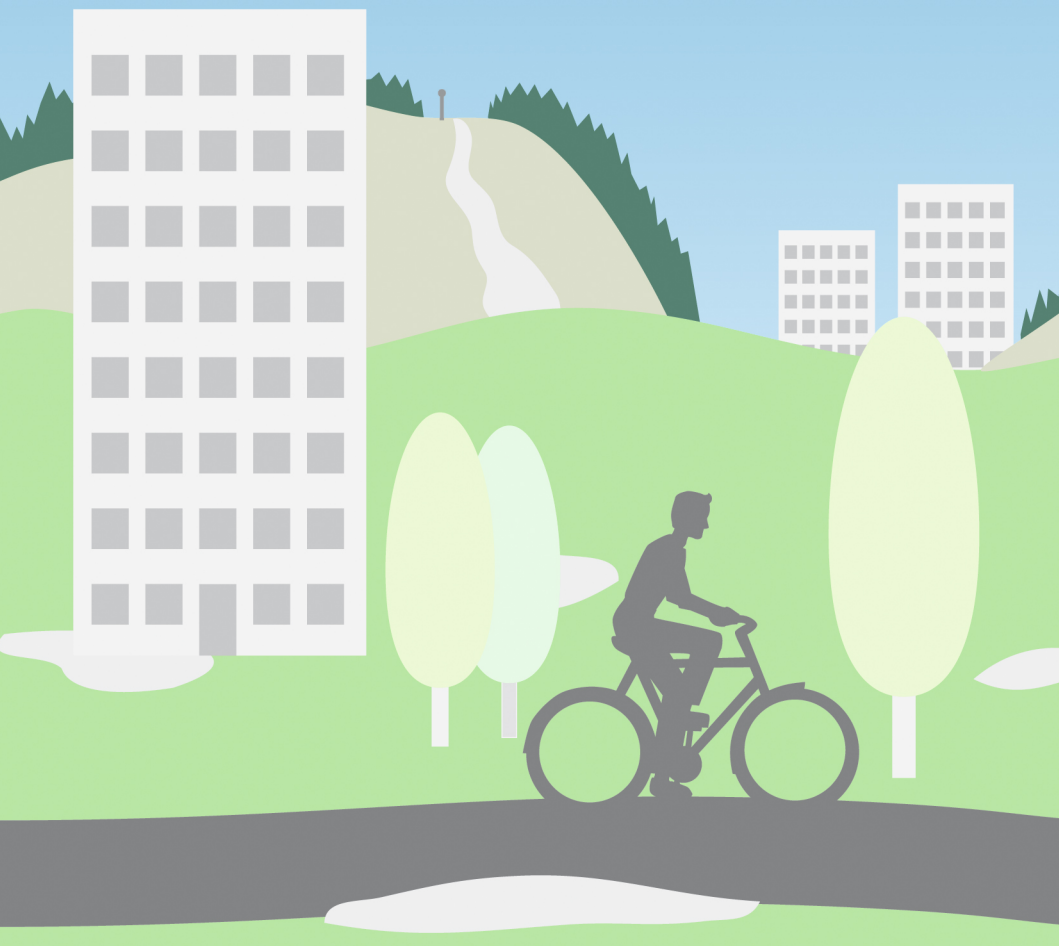

Eelis Laine

Nimettömät vuodet

Novelleja

Nimettömät vuodet

Eelis Laine

**Nimettömät
vuodet**

Novelleja

Eelis Laine (s. 1970) on ammatiltaan ohjelmistosuunnittelija. Novelleja hän alkoi kirjoittaa spontaanisti v. 2002. Nimettömät vuodet on hänen ensimmäinen julkaistu teoksensa.

<http://eelis.kerrostalo.huone.net/>

© 2008, 2014 Eelis Laine

Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi

Kannet ja taitto: Pieni-m Oy, Porvoo

ISBN: 9789522868558

www.bod.fi

Sisällys

Rakkauden ja totuuden etsintöjä

Pyörremyrsky	9
B 67:n puolenvaihto	31
A Little Paradise	61

Ainainen vastarannan foobikko

Mediaani	81
Nuo Douron taikarypäleet	99
Auenneet kanavat	129

Menetettyä ja uinuvaa potentiaalia

Makoisimmat naurut	145
Onnen särö	165
Vedenjakajalla	177

Esipuhe

Olen kirjoittanut tämän novellikokoelman ihmisenä ihmisille.

Haluan antaa erityiskiitokset vanhemmilleni, veljilleni sekä edesmenneelle mummolleni. Teiltä saamani suora tai välillinen taloudellinen tuki on ollut korvaamattomana apuna elämäni monissa vaiheissa. Odotan mielenkiinnolla tulevaa – loppuvatko nämä rahavaikeudet jossakin vaiheessa vai eivät? Vain elämä tietää, mutta se ei kerro.

Eelis Laine 15.11.2007

Pyörremyrsky

Bubba was my best good friend. And even I know
that ain't something you can find just around the corner.
(elokuvasta *Forrest Gump*)

I.

Nuorten naisten kanssa on syytä olla varovainen, mies ajatteli. He tulkitsevat kaiken kiinnostuksen intiimiksi, ja sitten alkaa naiivi peli torjunnasta ja myötämielisyydestä.

Tietenkin on poikkeuksia. Niin kuin Heidi, ihana parturi, jonka kanssa pystyy puhumaan kaikesta, ihan kaikesta, jutustelun eksymättä väärin tulkintoihin. Heidillä on poikaystävä, eikä se estä häntä olemasta avoin.

Miehen vatsaa kihelmöi. Hän oli saapunut lähioon istutamaan ensin tunnin linja-autossa, seuraavaksi kaksi tuntia junassa ja lopuksi puoli tuntia paikallisbussissa. Eikä Reima ollut ollutkaan kotona; niin Reiman tapaista.

”Menee vielä vähän aikaa koululla”, oli Reima virkkanut puhelimesta. Mies oli spontaanisti päättänyt käväistä parturissa, eräässä peruspaikassa aivan lähion keskustassa.

Kassalle oli tupsahtanut tyrmäävä ilmestys. Tytöllä oli ollut yönmustat pitkät hiukset, ruskeat isot silmät, kevyesti punertavat posket, virheetön eteläeurooppalaisen iho ja kaunis suu. Hän oli lyhyehkö, ja hänellä oli jalassaan mustat, ihonmyötäiset, alaspäin levenevät housut ja musta pusero. Hänen katseensa oli vakava ja rauhallinen, keskittynyt.

Tyttö oli todellakin oikea tumma kaunotar.

Mies oli kysynyt, saisiko leikkausaikaa välittömästi, ja tyttö oli vastannut, ettei onnistuisi, kolmelta kyllä löytyisi. Mies oli kärsinyt tavanomaisesta kaamosväsymyksestään ja reagoinut ärtyneenä pääkopassaan: olkoon sitten, en tule uudestaan. Jokin oli kuitenkin saanut hänet pyörtämään mielensä.

Reimallekin järjestyi lisää aikaa.

Mies oli viettänyt aikaa kirjastossa ja poikennut sen jäl-

keen viihtyisään kahvilaan. Perhoset kutkuttivat vatsanpohjaa mukavalla tavalla, kun hän saisi kohta olla hetken veren nuoren neitosen kanssa.

Päivä oli vuoden viimeinen. Lämpömittari oli näyttänyt aamulla -23 astetta, ja taivas oli nyt pilvetön. Koko lähiö kylpi pehmeässä, kullankeltaisessa valossa; kahvilasta ulos katsellessa tuntui aivan siltä, kuin kerrostalot ja lumiset puut olisivat pienoismalleja ja tienoota valaisisi suuri keinovalo. Ikkunapuitteella makaavassa lumipatjassa oli päällimmäisenä kerroksena pulverilunta, josta irtoavat hiukkaset näyttivät auringonvalossa kylpiessään nuotiosta sinkoilevilta kipi-nöiltä. Savu tuprutti lämpövoimalan piipusta vaakasuoraan ja hävisi kuljettuaan satakunta metriä; mies aprikoi, johtui-ko savun suunta tuulesta vai ilmakehän inversiokerroksesta. Naakat lentelivät edestakaisin, niitä oli hauska katsella.

Omistaja istui viereisessä pöydässä: sama mies, jolla oli aikaisemmin ollut lounasravintola toisessa kadunkulmauksessa. Mies muisti, kuinka oli kerran siellä käydessään kysynyt omistajalta tarkennusta epäselvästi listaan merkityistä hinnoista. Tämä oli menettänyt malttinsa ja tulistunut mutta hetken päästä antanut miehelle sovinnon eleenä karkin. Hassu mustatukkainen ravintolanpitäjä.

Oli aika lähteä. Ylittää katu ja nousta portaat. Kävellä käytävän perälle ja laittaa takki naulaan. Tyttö tuli hetken kuluttua ja osoitti miehelle paikan. Mies tarkkaili tyttöä, joka vaikutti etäiseltä ja kylmältä, pelottavalta. Tyttö hää-räili itsekseen ja sitten aivan yhtäkkiä katsoi miestä suoraan silmiin ja sanoi: "Mulla on ollut kylmä koko päivän. Onko sulla kylmä?"

Sillä hetkellä mies tiesi, että vaikutelma oli ollut väärä, tytön sydän oli sittenkin hunajaa. Mies tiesi myös, mikä heitä molempia yhdisti: tyttö olisi aina ulkopuolinen tässä maassa. Kukaan tässä maassa syntynyt parturityttö, tämän maan tavoille oppinut parturityttö, ei koskaan kysyisi asiakkaaltaan mitään niin suoraan ja niin välittömästi. Hänkin, mies, olisi aina ulkopuolinen siinä kulttuurissa, sillä hänen mie-

lensä ei koskaan ollut sopeutunut siihen kulttuuriin, eikä se koskaan sopeutuisi mihinkään muuhunkaan kulttuuriin.

”Ei, ei mulla ole kylmä, kun minulla on tämä villapaita”, mies vastasi.

”On mullakin villapaita”, tyttö sanoi.

Silloin mies katsoi viattomasti tyttöä, koska miehen mielestä tällä oli yllään musta pusero – muttei villainen. Mies ajatteli, oliko tyttö ymmärtänyt sanan väärin.

Samalla hetkellä, kun mies vilkaisi tyttöä, tämä pani kätensä puuskaan sillä tavalla, kuin vain naiset voivat: tyttö värisi kylmästä ja asetti sormensa hellästi kyynärpäitensä alle ja ravisteli ylävartaloaan puolelta toiselle. Toisin kuin miehet, jotka ristivät kätensä panemalla nyrkissä olevat kämmenensä kyynärtaipeisiinsa.

Ja täsmälleen sillä hetkellä mies ihastui tyttöön.

Vaistonvaraisesti mies vertasi itseään kaunottareen ja tajusi, että heidän välillään oli tasoero. Tyttö oli eri maata. Siksi mies päätti heti, että oli järkevämpää valita eri reitti: kaunokaisesta tulkoon ystäväni, elinikäinen ystäväni. Käyn täällä parturissa aina, kun asioin tässä kaupungissa. Nautin hänen seurastaan täysin sydämin puoli tuntia, olen ihastunut salaa. Hän ei voi arvata, että olen ihastunut. Mitään ongelmaa ei ole.

Mies tiesi, miten aloittaisi ystävyys. Tyttö ehätti edelle ja kysyi, koska mies oli pessyt tukkansa. Mies vastasi, että edellisenä iltana, mutta tyttö halusi siitä huolimatta viedä hänet pesualtaille. Tytön hieroessa sampoota miehen hiuksiin mies huomasi, kuinka voimakkaat ja samalla herkäät sormenliikkeet tytöllä oli.

Kun tyttö istutti miehen takaisin parturintuoliin, mies katsoi häntä ja kysyi uteliaana: ”Mistäpäin sinä olet kotoisin?”

Tytttö ei tuntunut pitävän kysymyksestä; hänen katseensa ja olemuksensa oli torjuva. Mies ajatteli, johtuiko se siitä, että tyttöä hävetti erottua niin selvästi joukosta. Mies kuitenkin painosti ja uteli uudelleen: ”No, mistä?”

Silloin tyttö naurahhti ja vastasi: ”Jugoslaviasta.”

”Sinäpä olet hyvin oppinut kielen”, mies sanoi.

”Onhan sitä täällä jo niin kauan asunut”, tyttö sanoi.

Se oli ihmissuhteen alku. Mies kyseli, tyttö vastaili vaite-
liaasti eikä osoittanut vastavuoroisuutta, aktiivisuutta mies-
tä kohtaan. Niin oli hyvä: miehen elämä oli niin masenta-
vaa, ettei siitä olisi kannattanutkaan keskustella. Tyttö oli
kaiken keskipiste, ikään kuin miestä ei olisi ollutkaan ole-
massa. Siinä vallitsi järjestys.

Tietenkään ei sopinut olla liian innostunut. Piti pitää tau-
koja ja vaikuttaa etäiseltä. Muuten olisi paljastanut oman
ihastumisensa. Täytyi näytellä normaalia asiakasta – silloin
voisi jatkaa samalla tavalla kuolemaansa saakka.

Kun puoli tuntia oli kulunut, mies maksoi. Kaikki tuntui
olevan mallillaan ja Reimakin oli palannut soluunsa. Seu-
raavana päivänä junassa mies tunsu itsensä tavallista pirt-
teämmäksi ja ajatteli, oliko kaamosväsymys hetkellisesti
väistynyt. Näinkö elämä näitten kaikkien vuosien jälkeen
vihdoin korvaa tekemänsä vääryydet, mies tuumi.

Tästäkö alkaa uusi onnellisuuden ja täyttymyksen aika,
joka ei lopu milloinkaan?

2.

Oli kulunut yhdeksän pitkää kuukautta ensimmäisestä tapaamisesta. Mies ajatteli, että oli epäilemättä vierähtänyt niin kauan, ettei tyttö tuntisi itseään ahdistelluksi. Tuskinpa tämä enää muistaisi miestä.

Mies tiesi tarkalleen, miten etenisi. Sillä kerralla hän pyrki onkimaan tytön etunimen. Hän tiesi senkin, kuinka uteluminen luonnistuisi huomaamattomasti.

Elokuu oli ollut pimeä, kylmä ja sateinen, kuin talvi kesän keskellä. Syyskuun alussa lämpö oli palannut ja leutoa ja lenseää ilmaa pulppusi loputtomasti kuin vettä lähteestä. Ulkoilemassa saattoi käydä T-paita päällä ja silti tuli hiki.

Mies etsi parturin puhelinnumeron netistä. Häntä hermostutti, kun hän soitti. Oliko tyttö enää työntekijänä?

Ääni toisessa päässä vaikutti etäiseltä eikä mies tunnistanut sitä. Kun leikkausajasta oli sovittu, mies kysyi: "Onko teillä semmoinen ulkomaalainen tummatukkainen tyttö töissä?"

"On meillä, kaksikin."

"Mistä maasta ne ovat?"

"Virosta ja Jugoslaviasta."

"Minä haluan sille, joka on Jugoslaviasta."

"Se olen minä."

"Joo, minä haluan sulle."

"No pistetään", tyttö sanoi, hiljeni ja jatkoi: "Ei onnistukaan. Minulla on vapaapäivä silloin."

"Milloin sinä olet? Oletko edellisenä päivänä?"

"Olen."

"Sovitaa sille päivälle."

Mies matkusti keskiviikkona junalla ja jäi vanhempiensa luo yöksi. Hän sai auton lainaksi ja ajaa körötteli aamulla perille hyvissä ajoin ennen yhdeksää. Koska miehellä oli ylimääräistä aikaa, hän päätti parkkeerata auton varjoon monen sadan metrin päähän lähiön keskustasta. Siinä koi-

vujen ja haapojen katveessa hän tuijotti tuulilasın läpi pyöräilijöitä, rullaluistelijoita ja koirantaluttajia ja naputteli sormiaan ohjauspyörään.

Äkisti vasemmalla kävelytiellä käyskeli ripeästi tyttö, jonka pitkät mustat hiukset liehuivat vapaana ja jonka kasvoilla oli paljon meikkiä. Musta toppi jätti kädet olkapäästä asti kokonaan paljaiksi ja sinisiä farkkuja komisti paksu musta vyö. Tytön lanteet keinahtelivat viehkeästi puolelta toiselle.

Tyttö häikäisi kuin aurinko pilvettömällä taivaalla: ei voinut katsoa suoraan kohti, jottei sokaistuisi. Koko kivinen, lattea lähiö tuntui terästäytyvän pelkästä tytön läsnäolosta.

Ei hyvänen aika, mies ajatteli, tuoko se on. Ei ole totta! Ryntään ehdoin tahdoin kohti tuhoani! Hän on kuin toisesta maailmasta, maailmasta, johon minulla ei ole mitään pääsyä.

Mies ponkaisi ripeästi ulos autosta ja lähti kävelemään kadun toisella puolen tytön perässä. Mies eteni harkitusti sen verran kauempana, ettei tyttö nähnyt häntä. Todellakin, neito astui sisään oikeasta ovesta. Hän se siis oli!

Miestä jännitti jo kovasti. Sitten hän rentoutui ja ajatteli: tuolle tytölle olen oikeastaan vain asiakas. Siksi minun ei tarvitse esittää eikä yrittää mitään. Noudatan suunnitelmaani.

Mies nousi portaat, käveli käytävän perälle ja – koska hänellä ei ollut takkia – jäi seisomaan kassan eteen. Melkein heti tyttö kurkisti kulman takaa uteliaasti ja viittoi hänet parturintuolille. Tyttö oli ehtinyt vaihtaa mustat jous-tohousut farkkujen tilalle. Mies ajatteli, että sitä olisi ollut kiva katsella.

Kun mies oli istunut, tyttö silmäili häntä pitkään ja kysyi: ”Oletko sinä käynyt aikaisemmin?”

”Olen minä, yhden kerran”, mies vastasi.

Mies ajatteli, ettei tyttö muistanut häntä, ja niin pitikin olla: mies oli yksi monien joukosta.

Samalla kun tyttö tutkiskeli miestä, mies tutkiskeli tyttöä ja ajatteli, että tällä oli paljon meikkiä. Mies vierasti sitä, mut-

”Minulla on tämmöinen vaihe.”

Suomalainen mies: ei puhu ja jos puhuu, niin ymmärretään väärin. Ei tee ja jos tekee, niin tekee liikaa. Mies, joka on hyvä kulkemaan luonnossa, mutta ei ymmärtämään toisia ihmisiä. Tai jos ymmärtää, niin ymmärtää liikaa.

Onko koskaan tuntunut siltä, että tämä elämä ei ole lähtenyt oikein käyntiinkään? Oletko koskaan tuntenut itsesi ulkopuoliseksi? Oletko koskaan lähtenyt etsimään jotain aivan muuta?

Novellikokoelman päähenkilö etsii vastauksia, ei valtavirrasta, vaan pienistä puroista.

Eelis Laine ei rasita lukijaa kiertelyillä. Hän laulaa suoraan suomalaisen miehen bluesin, itsensä näköisen. Saa itkeä, ja saa nauraa.

